

Криптовалюти у формуванні пропозиції грошей на грошовому ринку України

Сергій Андрійчук,

*аспірант кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: AndriichukSO@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0001-3250-5412*

Володимир Кузьмінський,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: VolodimirKZ@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-7069-0057*

Криптовалюти, як новий феномен у сучасній економіці, суттєво змінюють традиційні підходи до формування грошової пропозиції та створюють виклики для регулювання. В Україні, де економічна нестабільність і глобальні фінансові процеси посилюють потребу в альтернативних інструментах, криптовалюти стають важливим елементом фінансової системи, що потребує детального аналізу та інтеграції.

Формування грошової пропозиції є фундаментальним завданням монетарної політики. Традиційна модель базується на взаємодії центральних банків і комерційних фінансових установ, які регулюють обіг фіатних валют. Поява криптовалют, таких як Bitcoin, Ethereum та інші цифрові активи, порушує цю систему через їхню децентралізовану природу, відсутність державного контролю та анонімність транзакцій.

Для України ця тема набуває особливого значення через

1. Високий рівень економічної нестабільності, спричиненої війною та девальвацією гривні.
2. Активну адаптацію населення до цифрових технологій.
3. Значний інтерес інвесторів до криптовалютного ринку як до джерела збереження вартості.

Криптовалюти вже впливають на грошову пропозицію України через зміну попиту на фіатні валюти, створення нових фінансових інструментів і збільшення ролі децентралізованих платформ у фінансовій системі.

У 2023 році Україна посіла третє місце за обсягами криптовалютних транзакцій у світі (за даними Chainalysis). Понад 15% населення активно використовують криптовалюти для інвестицій, збереження коштів та міжнародних переказів. У період 2022-2023 років загальний обсяг криптовалютних переказів зріс на 42%, особливо в сегментах малого та середнього бізнесу.

Криптовалюти змінюють структуру грошової маси, витісняючи національну валюту у певних секторах економіки. Зменшення обігу гривні внаслідок активного використання криптовалют сприяє посиленню волатильності національної валюти.

Підвищення попиту на криптовалюти серед українських користувачів

призводить до скорочення використання традиційних банківських послуг. Відтік капіталу в криптовалютні активи створює ризики для забезпечення фінансової стабільності.

Країни ЄС впроваджують регуляцію через MiCA (Markets in Crypto-Assets), спрямовану на інтеграцію криптовалют у фінансову систему. Китай активно розвиває цифровий юань, конкуруючи з приватними криптовалютами, що забезпечує контроль держави над грошовими потоками.

Переваги на грошовому ринку наступні:

1. *Трансформація грошової пропозиції.* Криптовалюти створюють новий рівень децентралізованої фінансової екосистеми, яка не підпорядковується традиційним моделям регулювання.

2. *Захист від економічної нестабільності.* В умовах війни та інфляції криптовалют слугують альтернативою для збереження вартості, особливо для населення, яке втрачає довіру до фіатної валюти.

3. *Інновації у фінансовому секторі.* Розвиток блокчейн-технологій та криптовалют стимулює появу нових фінансових продуктів і послуг, включаючи смарт-контракти та децентралізовані фінансові платформи (DeFi).

Ризики використання криптовалют для економіки полягають у відсутності належного регулювання, що підвищує ризики використання криптовалют для фінансування нелегальної діяльності, та у високій волатильності криптовалют, що може створювати значні втрати для інвесторів та впливати на загальну економічну стабільність.

Отже, використання криптовалют в Україні суттєво трансформує грошовий ринок, створюючи нові виклики для центрального банку. Криптовалюти сприяють інтеграції України у світову фінансову екосистему, підвищуючи роль країни як центру криптоінновацій. Впровадження CBDC (цифрової гривні) дозволить конкурувати з приватними криптовалютами, зберігаючи контроль держави над грошовими потоками.

Для успішного використання криптовалют слід застосувати регуляторні ініціативи, які полягають у розробці прозорої нормативної бази для обігу криптовалют, інтеграції міжнародних стандартів регулювання, зокрема вимог FATF та MiCA та забезпечення правового захисту споживачів.

Розвиток фінансових технологій має базуватись на стимулюванні інвестицій у криптовалютний сектор через пільгові податкові умови, розвитку партнерства між банками та криптовалютними платформами, створенні національних криптобірж із підтримкою держави.

До соціально-економічних наслідків використання валют можна віднести підвищення фінансової інклюзії серед населення, зменшення витрат на міжнародні перекази та транзакції, створення нових робочих місць у сфері криптовалют і блокчейну.

Таким чином, можна зробити висновок, що довгострокова стратегія передбачає вивчення впливу криптовалют на макроекономічні показники, зокрема інфляцію та зайнятість, створення інноваційних хабів для розвитку

блокчейн-технологій, формування державної політики щодо інтеграції криптовалют у національну фінансову систему.

Ключові слова: пропозиція грошей; криптовалюти; цифрові валюти; центральні банки; регуляція; інтеграція.

Список використаних джерел

1. Авдєєв, О., Каук, В. (2023). Дослідження методів прогнозування динаміки курсу криптовалют. *Grail of Science*, 26, 230-236. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.14.04.2023.040>
2. Белінська, Я.В. (2018). Феномен криптовалюти: сутність, механізм виникнення, проблеми використання. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*, 2, 11-20. DOI: <https://doi.org/10.33244/2617-5932.2.2018.11-20>
3. Пилипченко, О., Кузьмінський, В., Чумаченко, О. (2021). Використання методів технічного аналізу для прогнозування ринку криптовалют. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 4(64), 28-35. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-64-28-35>
4. Rumyk, I., Kuzminsky, V., Pylypenko, O., Yaroshenko, O. (2024). Precious metals market forecasting in the current environment. *Economics, Finance and Management Review*, 1(17), 45-56. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2024-1-45>
5. Румик, І., Ковальчук, Ю. (2024). Управління фінансами та процесами з використанням криптовалютних технологій. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2(74), 11-21. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-74-11-21>